

COPILII AU PUTEREA

50 DE COPII ȘI TINERI
CARE AU MARCAT LUMEA

Introducere

pg. 5

GÂNDIRE ȘI INVENȚII

Greta Thunberg	pp 6-7
William Kamkwamba	pp 8-9
Ruth Lawrence	pp 10-11
Mary Anning	pp 12-13
Ann Makosinski	pp 14-15
Blaise Pascal	pp 16-17
Richard Turere	pp 18-19
Boyan Slat	pp 20-21
Reyhan Jamalova	pp 22-23
Jordan Casey	pp 24-25

CREAȚIE ȘI VISURI

Stevie Wonder	pp 26-27
Wolfgang Amadeus Mozart	pp 28-29
Emma Watson	pp 30-31
Pablo Picasso	pp 32-33
Björk	pp 34-35
Louis Braille	pp 36-37
Clara Schumann	pp 38-39
Skyler Grey	pp 40-41
Shirley Temple	pp 42-43
Wang Yan	pp 44-45

SPERANȚĂ ȘI ÎNCREDERE

Anne Frank	pp 46-47
Nkosi Johnson	pp 48-49
Gulwali Passarlay	pp 50-51
Marley Dias	pp 52-53
Malala Yousafzai	pp 54-55
Momčilo Gavrić	pp 56-57

Michaela Mycroft

pp 58-59

Calvin Graham

pp 60-61

Mohamad Al Jounde

pp 62-63

Hannah Taylor

pp 64-65

FRUNTAȘI ȘI TRIUMF

Pelé	pp 66-67
Laura Dekker	pp 68-69
Ellie Simmonds	pp 70-71
Jade Hameister	pp 72-73
Sachin Tendulkar	pp 74-75
Red Gerard	pp 76-77
Bethany Hamilton	pp 78-79
Temba Tsheri	pp 80-81
Nadia Comăneci	pp 82-83
Billy Monger	pp 84-85

SCHIMBĂRI ȘI CUCERIRI

Pocahontas	pp 86-87
Hector Pieterson	pp 88-89
Samantha Smith	pp 90-91
Claudette Colvin	pp 92-93
Iqbal Masih	pp 94-95
Thandiwe Chama	pp 96-97
Kimmie Weeks	pp 98-99
Mayra Avellar Neves	pp 100-101
Neha Gupta	pp 102-103
Emma González	pp 104-105

Când s-au născut

pp 106-107

Glosar

pp 108-109

Indice

pp 110-111

Explicațiile capitolelor

pp 112

O PLANETĂ ÎN CRIZĂ

Greta Thunberg s-a născut în Suedia, în anul 2003. La fel ca mulți copii din țara ei, a învățat de mică modalitățile simple prin care putem proteja mediul înconjurător: să stingem luminile, să reciclăm și să mai punem un pulover în plus în loc să dăm drumul la încălzire.

Fiind un copil curios, Greta a vrut să afle mai multe despre schimbarea cliimei, iar ceea ce a aflat a șocat-o. Cei mai mulți oameni de știință sunt de părere că planeta se încălzește din cauza modului de viață al oamenilor. Arderea combustibililor fosili, ca petrolul și cărbunile, eliberează gaze de seră care duc la creșterea temperaturii. În lipsa unor schimbări considerabile care să se întâmple foarte curând, vom avea parte de un dezastru. Calotele glaciare se vor topi, nivelul mărilor va crește și se vor produce în mod regulat inundații și secete.

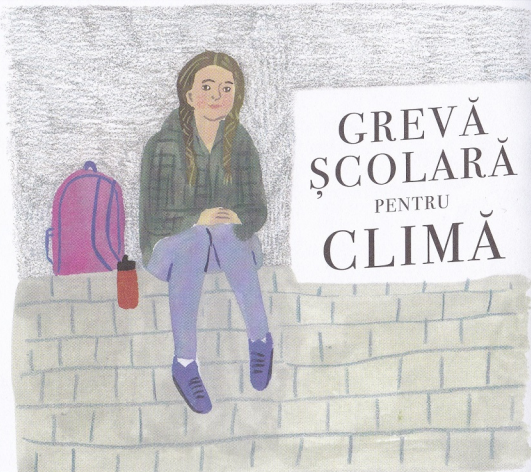
Greta are o gândire logică, ceea ce înseamnă că, atunci când apare o problemă, se pricepe să găsească o soluție. Când a aflat că oamenii de știință au identificat deja o modalitate simplă de prevenire a schimbărilor climatice – să oprim emisiile de gaze cu efect de seră – a fost nedumerită. Dacă arderea petrolului și a cărbunilor face atât de mult rău planetei, de ce – s-a întrebat ea – nu folosește toată lumea surse de energie regenerabilă, ca vântul sau energia solară?

„SPUNEȚI CĂ VĂ IUBIȚI COPIII MAI PRESUS DE ORICE ALTCEVA ȘI TOTUȘI LE COMPROMIȚEȚI VIITORUL CHIAR SUB PRIVIRILE LOR.”

APELUL LA POLITICIENI

Greta a înțeles că situația trebuie să se schimbe, și încă repede. Și-a convins familia să devină cât mai prietenoasă cu mediul înconjurător. Părinții ei au instalat panouri solare, au început să-și cultive singuri legumele, să mănânce mai puțină carne și au cumpărat un automobil electric. Dar o singură familie nu poate salva planeta. Era necesar ca țara întreagă să facă schimbări similare. Deci Greta trebuia să-i convingă pe politicieni să acționeze. Însă ce putea face o fată de numai 15 ani?

Gretei i-a venit o idee. Avea să intre în grevă! Timp de trei săptămâni, în loc să se ducă la școală, a stat singură în fața sediului parlamentului suedez, cu o pancartă pe care scria „Grevă școlară pentru climă”. Înmăna trecătorilor broșuri și îi oprea ca să le explice ce făcea acolo. Politicienii ignorau schimbările climatice și în scurt timp planeta și viitorul tinerilor aveau să fie grav și iremediabil afectate. Așa că Greta îi îndemna pe adulți să treacă la acțiune.

INTRODUCERE

Să fii copil înseamnă să fii curios, entuziast, impulsiv și perseverent. Toate acestea sunt calități extraordinare. Să fii copil înseamnă totodată să vezi și ceea ce este miraculos în lume, nu doar ce e obișnuit și banal. Înseamnă să ai imaginația necesară pentru a rezolva o problemă, în locul experienței care te-ar putea determina să renunți. Înseamnă să ai încredere că lucrul pe care îl faci poate schimba ceva în lume și, de asemenea, să ai voința necesară pentru a-l face.

Copil fiind, ai convingerea că poți orice. La urma urmei, nimeni nu ți-a spus că așa ceva nu e posibil. Și atunci când crezi că poți să faci ceva, ai parcurs deja jumătate de drum până acolo. Cu alte cuvinte, copiii obișnuți pot face lucruri ieșite din comun. Iar cei 50 de tineri despre care vești citi în această carte exact așa au făcut.

Vești afla despre luptători și visători, despre gânditori și făuritori, despre susținători și întreprinzători. De la vedete cunoscute în lumea întreagă până la eroi neștiuți, din negura timpurilor și până astăzi, copiii aceștia nu au așteptat permisiunea unui adult, nu au așteptat să fie îndemnați sau încurajați. Iar uneori li s-a spus „nu” și totuși au perseverat. Au pus lucrurile în mișcare, prin propriile lor puteri.

Unii dintre copiii prezențați în această carte au fost nevoiți să facă alegeri dificile pentru a supraviețui. Alții au crezut cu atâtă convingere în ceva, încât nimeni n-a putut să-i abată din drumul lor. Unii și-au folosit imaginația pentru a crea obiecte până atunci inexistente, iar alții au preluat rolul de lider când nimeni altcineva nu și l-a asumat.

Dar pe lângă ei, există mulți alții, deopotrivă extraordinari. Am fi putut introduce în paginile acestei cărți încă 50 de copii senzaționali. Și încă 50. Și încă 50. Zi de zi, în lumea întreagă, nenumărați copii fac lucruri incredibile. Și nu sunt bogați sau celebri, nu apar la televizor ori pe internet. Sunt doar copii obișnuți, care duc o viață obișnuită, însă în fiecare zi fac ceva remarcabil, contribuind la îmbunătățirea lumii în care trăim.

Poate că ești și tu unul dintre ei. Dacă da, ce fel de copil ești, de fapt? Unul neînfricat, gata să accepte orice provocare? Ori ești genul creativ, imaginând noi modalități de a percepe lumea sau de a rezolva diverse probleme? Sau poate că ești un copil ambițios, hotărât să reușească, cel care nu renunță niciodată, convins că întotdeauna există o cale mai bună?

Oricum ai fi, nu uita: rămâi mereu curios, rămâi neînfricat, rămâi tu însuși. La urma urmei, nimeni nu e prea mic pentru a ajunge la putere!

Treptat, oamenii au început să devină interesați. Tânăra a apărut la emisiunile de știri și în reviste, fiind invitată să vorbească și la conferințele pe teme climatice. A făcut-o cu mare elocvență despre problemă și despre cei vinovați de apariția ei. Adulții nu se comportaseră ca niște adulți iar de acum înainte era necesar. Unii au spus că Greta n-ar trebui să lipsească de la școală, însă ea s-a întrebat de ce ar trebui să meargă la cursuri ca să acumuleze cunoștințe, când politicienii ignorau cu încăpăținare ceea ce se știe deja despre schimbarea climatei.

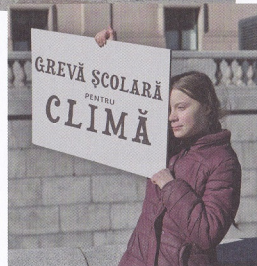
„NU PUTEM SALVA LUMEA RESPECTÂND REGULILE ACTUALE, FIINDCĂ REGULILE TREBUIE SĂ FIE SCHIMBATE. TOTUL TREBUIE SĂ SE SCHIMBE, IAR SCHIMBAREA TREBUIE SĂ ÎNCEAPĂ ASTĂZI.”

„FAC ACEST LUCRU, FIINDCĂ NIMENI ALTCINEVA NU FACE NIMIC. ESTE RESPONSABILITATEA MEA MORALĂ SĂ FAC TOT CE POT.”

Tineri activiști pentru climă se alătură grevei inițiate de Greta împotriva schimbărilor climatice (sus); Greta cu pancarda pe care scria „grevă școlară pentru climă” (dreapta).

CUM A MARCAT LUMEA

Astăzi, Greta nu mai face grevă de una singură. A inițiat mișcarea FridaysForFuture („Vinerile pentru viitor”), iar copii din întreaga lume intră în grevă în fiecare zi de vineri. Din Australia până în Uganda, din Brazilia până în Canada, copiii protestează în fiecare săptămână, cerând guvernanților să înceapă să ia măsuri concrete împotriva schimbărilor climatice. Pe lângă aceste greve săptămânale, Greta a început să organizeze, o dată la câteva luni, acțiuni mai ample – Greve pentru Clima Globală – în cadrul cărora copiii nu se limitează la grevă, ci participă la demonstrații și proteste. Într-o zi de vineri din septembrie 2019, peste 4 milioane de persoane din 150 de țări și-au manifestat susținerea pentru campania Gretei.

Greta a primit numeroase distincții, printre care și Premiul Internațional pentru Pace al Copilor. A fost nominalizată chiar la Premiul Nobel. Dar pentru ea, cel mai important este ca grevele să continue pentru a mări presiunea asupra țărilor bogate, determinându-le să înceapă să reducă substanțial emisiile de gaze de seră. Cum tot mai mulți copii din lumea întreagă i se alătură, aparent, o elevă chiar ar putea fi salvatoarea planetei.

WILLIAM KAMKWAMBA

Inventator din Malawi, care a exploatat forța vântului

FOAMEA

William Kwamkwamba s-a născut în țara africană Malawi în 1987, într-o familie cu încă șase copii. Părinții lui erau fermieri și, la fel ca mulți alții în Malawi, cultivau porumb. Atunci când nu-și ajuta tatăl pe câmp, William învăța din greu la școală, fiind un elev conștiincios.

În 2001, țara lui a fost lovită de o foamete cumplită, căci porumbul n-a crescut și n-a fost de ajuns pentru toată lumea. Familia lui William era nevoită să mănânce o singură dată pe zi, iar el și cele șase surori ale sale erau tot timpul flămânzi. Nu aveau porumb în plus pe care să-l poată vinde, deci nu le ajungeau banii pentru ca William să mai poată merge la școală.

Un fermier într-un lan de porumb în Malawi, așa cum muncea William împreună cu tatăl lui.

Băiatul voia totuși să învețe în continuare și se ducea la biblioteca locală pentru a citi cărțile de acolo. Îi plăceau științele și un anumit volum i-a atras atenția. *Utilizările energiei* era o carte de fizică. A scris în engleză, limbă pe care el n-o cunoștea, dar avea poze, iar din ele și-a dat seama despre ce era vorba.

A fost fascinat în special de o pagină care arăta cum moara de vânt putea transforma forța vântului în energie – de pildă, în electricitate pentru alimentarea becurilor sau pentru a pompa apă. William nu avea curent electric acasă, așa că s-a gândit cum să-și construiască propria moară de vânt. La început, mama lui a crezut că-o luase razna.

NIMICURI TRANSFORMATE ÎN ENERGIE

William s-a dus la groapa de gunoi din apropiere și a găsit câteva obiecte care i s-au părut utile – un ventilator vechi, provenit dintr-un motor de tractor, o bicicletă ruptă, un dinam folosit pentru alimentarea unui far de bicicletă și o grămadă de lemne.

După multă muncă și câteva încercări ratate, moara de vânt a lui William a început să prindă formă. Așezase ventilatorul de tractor în vârful unui turn înalt din lemn, iar acesta se rotea când bătea vântul. Când se rotea, învârtea roata bicicletei, care acționa la rândul ei dinamul. Iar dinamul transforma toate aceste mișcări în electricitate, care străbătea cablurile de la turn până în casa lui William.

WILLIAM KAMKWAMBA

„AI ÎNCREDERE ÎN TINE ȘI ÎN
FORȚELE TALE. ORICE S-AR
ÎNTÂMPLA, NU RENUNȚĂ.”

